

Maatlat Schoon Erf

Criteria en beoordelingsrichtlijnen veehouderij- (melkvee, jongvee, vleesvee, vleeskalveren, schapen en geiten) en akkerbouw- (inclusief vollegrondsgroententeelt), bloembollen-, fruitteelt- en boomteeltbedrijven.

Datum van ingang:	1 januari 2022
Geldig tot en met:	31 december 2022
Vastgesteld door:	College van Deskundigen agro/food
Behorende bij volgnummer:	MSE.5

Publicatie van dit schema onder voorbehoud van tussentijdse wijzigingen. Het meest recente certificatieschema en eventuele 'aanvullende besluiten' staan gepubliceerd op www.maatlatschoonerf.nl. Het woordmerk en het beeldmerk (logo) Maatlat Schoon Erf worden wettelijk beschermd en gedeponereerd bij het Benelux Merkenbureau onder registratienummer 1027437. Bij onterecht gebruik van het woordmerk of het beeldmerk worden sancties opgelegd.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Leeswijzer	3
Hoofdstuk 1 Algemene voorwaarden	4
Hoofdstuk 2 Criteria	10
Criterium 1 Het opslaan van ruwvoer en bijvoedermiddelen	11
Criterium 2 Het opslaan van vaste mest (inclusief voerresten), compost en afgedragen gewas.....	15
Criterium 3 Composteren	17
Criterium 4 Het koepad op het erf	18
Criterium 5 Dierverblijven buiten de veestal in boxen/iglo's op het erf	20
Criterium 6 Het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen zonder gewasbeschermingsmiddelen	22
Criterium 7 Het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen met gewasbeschermingsmiddelen	25
Criterium 8 Het vullen van machines en werktuigen voor het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen.....	28
Criterium 9 Het verharde erf en het afvoeren van hemelwater	30
Criterium 10 Wassen en ontsmetten van kisten en fusten.....	34
Criterium 11 Ontsmetten van bloembollen	36
Criterium 12 Spoelen van geogste bloembollen	38
Criterium 13 Naoogstbehandeling fruit	39
Criterium 14 Sorteren van geogst fruit	41
Bijlage 1 Toelichting stabiele ondergrond.....	43

Leeswijzer

De Maatlat Schoon Erf is van toepassing op erven van veehouderij- (melkvee, jongvee, vleesvee, vleeskalveren, schapen en geiten) en akkerbouwbedrijven (inclusief vollegrondsgroententeelt), bloembollen-, fruit- en boomteeltbedrijven. De risico's op erfemissies verschillen bij deze bedrijven; niet alle criteria zijn daarom op elk erf van toepassing. Per sector kunnen de volgende criteria van toepassing zijn:

Sector	Criterium													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Akkerbouw en vollegrondsgroenten		X	X			X	X	X	X	X				
Bloembollen		X	X			X	X	X	X	X	X	X		
Boomteelt		X	X			X	X	X	X					
Fruitteelt		X	X			X	X	X	X	X			X	X
Veehouderij	X	X	X	X	X	X	X	X	X					

Alleen als een bepaalde activiteit voorkomt op een erf, dan moeten daarvoor verplichte maatregelen en de bijbehorende randvoorwaarden worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld bij aanwezigheid van een spuitmachine op het bedrijf, dan is de aanwezigheid/aanleg van een daartoe uitgeruste wasplaats verplicht.

Hoofdstuk 1 Algemene voorwaarden

Het Maatlat Schoon Erf-certificaat is niet automatisch gekoppeld aan fiscale regelingen (MIA- en/of Vamil regeling). Om in aanmerking te komen voor een fiscale regeling moet er een verwijzing vanuit de vigerende regeling(en) zijn naar het Maatlat Schoon Erf-certificaat. SMK adviseert ondernemers die kiezen voor Maatlat Schoon Erf-certificatie om in aanmerking te komen voor overheidsregelingen, te controleren of en met welke randvoorwaarden dit in de betreffende regelingen is opgenomen.

Uitleg over aanvraag MSE erfontwerpcertificaat en erfcertificaat

Certificatie van erven volgens deze Maatlat geschiedt middels onderstaande stappen:

- a. De ondernemer heeft bouwplannen en wil in aanmerking komen voor een erfontwerpcertificaat of erfcertificaat.
- b. De ondernemer maakt concrete bouwplannen en vraagt offertes aan. Door gebruik te maken van de webtool (bereikbaar via www.maatlatschoonerf.nl of www.agriwijzer.nl) kan de ondernemer beoordelen of de maatregelen voldoen.
- c. De ondernemer vraagt de benodigde omgevingsvergunning aan voor de nieuwbouw of verbouw van het erf. Of, indien van toepassing, maakt de ondernemer melding in het kader van het Activiteitenbesluit milieubeheer.
- d. De ondernemer contracteert een certificatie-instelling voor certificering. De certificatie-instelling heeft een licentieovereenkomst met SMK en werkt volgens de daarin gestelde voorwaarden. Na afsluiting van een contract kan de certificatie-instelling de documentatie die de ondernemer in de webtool heeft aangeleverd beoordelen.
- e. Op basis van de onderstaande documenten en de situatie ter plaatse beoordeelt de certificatie-instelling (SMK controleert zelf niet) administratief of het ontwerp van het nieuwe of verbouwde erf voldoet aan de criteria van de Maatlat Schoon Erf:
 - een kopie van de offerte(s) voor de aanschaf en aanleg van het erf en bijbehorende onderdelen (de offertes hoeven nog niet ondertekend te zijn, maar dienen wel overeen te komen met de geplande bouw);
 - een kopie van de (aanvraag van de) volledige omgevingsvergunning of, indien van toepassing, van de ondertekende melding in kader van het Activiteitenbesluitmilieubeheer;
 - een gedetailleerde tekening van het gemelde erf;
 - lijst waarop staat welke maatregelen er worden uitgevoerd, welke keuzemaatregelen er worden genomen en hoeveel punten daarmee worden behaald, onderbouwd met offertes, relevante meldingen/vergunningen en tekeningen. Bij bouw in eigen beheer wordt in een aanvullende beschrijving aangegeven op welke wijze aan maatregelen voldaan gaat worden en waar deze worden gerealiseerd op het erf;

- de ondernemer verklaart in dat geval door ondertekening van de aanmelding dat hij van plan is het erf, zoals op de tekening aangegeven, te willen gaan bouwen (middels een modelverklaring). Bij voldoen aan de criteria zal de certificatie-instelling een erfontwerpcertificaat afgeven. Een erfontwerpcertificaat is maximaal 24 maanden geldig. De certificatie-instelling kan bij het beoordelen van het erfontwerpcertificaat in het inspectierapport aangeven of er maatregelen zijn die bij oplevering niet meer kunnen worden gecontroleerd. De ondernemer moet dan zorgen dat er foto's van de betreffende onderdelen bij de bouw worden genomen.
- f. Na oplevering van het erf dient het erfcertificaat te worden behaald. De certificatie-instelling zal voor dit erfcertificaat een administratieve en fysieke inspectie uitvoeren. Het erf wordt getoetst op het certificatieschema dat geldig was bij aanmelding van het erf en derhalve is dit het certificatieschema dat van toepassing was bij het erfontwerpcertificaat. Het is toegestaan dat het uiteindelijke erf op onderdelen afwijkt van de situatie waarvoor het erfontwerpcertificaat is verkregen, maar ook in deze gewijzigde situatie moeten voldoende punten worden behaald. Het erf wordt niet alleen getoetst op aanwezigheid, maar ook op het in werking zijn van de genomen maatregelen. De certificaathouder heeft alle van toepassing zijnde vergunningen en/of meldingen.

Definities

Aaneengesloten bodemvoorziening	Een vloer, verharding of constructie die stoffen tijdelijk keert, waarvan eventuele onderbrekingen of naden zijn gedicht. Er vindt geen afvoer van vloeistoffen naar het oppervlaktewater plaats. (Definitie volgens Activiteitenbesluit)
Akkerbouw:	Akkerbouw en volleggronds groententeelt.
Bijproducten:	Restproducten uit de voedselproductie, zoals bietenperspulp, bierbostel en aardappelpersvezels.
Compost:	Gecomposteerde afgedragen gewas, bloembollenafval of berm- en slootmaaisel en compost van GFT.
Erf:	Het verharde deel van het boerenerf waar overwegend alle activiteiten binnen de inrichting plaatsvinden, zoals voer- en mesttransport, het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen en het reinigen van voertuigen en werktuigen.
Gewasbeschermingsmiddelen:	Producten om ziekten, plagen of onkruiden in de landbouw te bestrijden of organismen te bestrijden die hinderlijk of schadelijk zijn.
Helofytenfilter:	Een zuiveringsmoeras waar hemelwater wordt doorgevoerd richting oppervlaktewater.
Koepad:	Een deel van het erf dat (permanent) is afgezet met draad of een vergelijkbare afbakening om koeien in het weideseizoen van de veestal naar het perceel te geleiden.
Lozing:	Afvalwaterstroom die men wil afvoeren. Dit gebeurt via een lozing op riool, bodem of oppervlaktewater. Lozingen kunnen beperkt worden door het voorkomen dat afvalwater ontstaat (bronaanpak) en het verder behandelen van de afvalwaterstroom (restlozing minimaliseren).
Mestvocht:	Vocht uit vaste mest en urine.
Nutriënten:	Meststoffen zoals vaste mest, drijfmest en kunstmest.
Oppervlaktewater:	Een samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens deze wet, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna. (Definitie volgens Waterwet)

Percolaatwater:	Hemelwater dat in contact komt met bijvoorbeeld voer- en mestresten.
Perssap:	Sap dat uit het opgeslagen voer (ruwvoer en bijproducten) vrijkomt.
Proceswater:	Vocht afkomstig uit de fabriek bij het produceren van bijvoedermiddelen.
Ruwvoer:	Opgeslagen graskuil en snijmaïs.
Vaste mest:	Niet verpompbare dierlijke meststoffen.
Veehouderij:	Melkvee, jongvee, vleesvee, kalveren, schapen en geiten.
Verontreinigde vloeistoffen:	Perssap, percolaat- en proceswater.
Vloeistofdicht:	Een voorziening (verharding) waarbij vloeistoffen niet naar de bodem kunnen afstromen en voorzien van een certificaat.
Vloeistofkerend:	Een voorziening (verharding) waarbij vloeistoffen met enige vertraging in de bodem terecht komen. Voorbeelden zijn aaneengesloten klinkers en betonplaten, gestort beton en asfalt.
Voerplaat/sleufsilos:	Een voorziening voor het opslaan van ruwvoer, zoals graskuil en snijmaïs en bijvoermiddelen en bijproducten.
WADI:	Een laagte in de grond om tijdelijk hemelwater te bufferen en daarna in de bodem te infiltreren, of af te voeren naar oppervlaktewater.
Wasplaats:	Een voorziening voor het inwendig en uitwendig reinigen van voertuigen en werktuigen.

[Korte toelichting op de inspectie en certificaat](#)

Voor het erfcertificaat wordt na oplevering van het erf tijdens een bedrijfsbezoek met een fysieke inspectie getoetst aan welke maatregelen daadwerkelijk is voldaan en hoeveel punten er worden behaald.

Het certificaat moet de volgende onderdelen bevatten:

- Soort certificaat: erfontwerp- of erfcertificaat
- Projectadres en/of locatieadres
- UBN
- MSE-versie
- Behaalde aantal punten + ambitieniveau
- Bedrijfscategorie
- Tabel met erfonderdelen met eenheden en oppervlakten*
- Geldigheidsperiode
- Datum afgifte certificaat
- Origineel certificaatnummer certificatie-instelling
- Handtekening certificatie-instelling

* Dit zijn de onderdelen die fiscaal voordeel opleveren voor de certificaathouder. Minimaal te benoemen onderdelen:

- Aantal vierkante meter erfverharding
- Aantal vierkante meter voeropslag

- Aantal vierkante meter mestopslag
- Aantal vierkante meter composteervoorziening
- Aantal wasplaatsen
- Aanwezigheid automatisch reinigingssysteem spuitmachines
- Aanwezigheid vulplaats
- Aanwezigheid koepad
- Aantal vierkante meter overkapping bij voeropslag, mestopslag, wasplaats, koepad en dierverblijven op het erf.
- Aanwezigheid ontsmettingsinstallatie bloembollen
- Aanwezigheid droogrijmatten bij ontsmettingsinstallatie bloembollen
- Aantal kunststof kisten bij fruitteelt
- Aanwezigheid opvangvoorziening naoogstbehandeling fruit
- Aanwezigheid zuiveringsvoorziening fruitsorteerinstallatie

Intrekken/sancties

Het erfontwerpcertificaat wordt pas afgegeven indien aan alle vereisten wordt voldaan. Indien de oplevering van het erf niet plaatsvindt binnen twee jaar na afgifte van het ontwerpcertificaat vervalt het erfontwerpcertificaat. Bij certificatie van het erf (erfcertificaat) dient het erf aan alle vereisten te voldoen. Indien een of meer onderdelen bij controle van het aangelegde erf niet blijken te voldoen aan de vereisten dan heeft de ondernemer 3 maanden tijd om aan te tonen (alsnog) te voldoen, tot maximaal 2 jaar na afgifte van het erfontwerpcertificaat.

Geldigheid en continuïteit certificaat

Een erfontwerpcertificaat is maximaal 2 jaar geldig. Een erfcertificaat is minimaal 1 jaar geldig. Indien de ondernemer geen doorlopend certificatiecontract afsluit, vervalt de geldigheid van het erfcertificaat en wordt het certificaat binnen twee weken na het beëindigen van het contract met de certificatie-instelling actief ingetrokken door de certificatie-instelling. Certificaten blijven te allen tijde eigendom van de certificatie-instelling.

Gebruik van het certificaat en logogebruik.

Het is de certificaathouder toegestaan het erf(ontwerp)certificaat te gebruiken om aan te tonen dat (het ontwerp van) het erf voldoet aan de eisen van het certificatieschema Maatlat Schoon Erf. Het is eveneens toegestaan in publicaties te vermelden dat men beschikt over een erf dat voldoet aan de eisen van de Maatlat Schoon Erf.

Het is de certificaathouder niet toegestaan op enige wijze het erfcertificaat te verbinden aan uitingen over de geproduceerde producten op het bedrijf. Indien de certificaathouder zich niet houdt aan de voorwaarden voor het gebruik van het erfcertificaat of anderszins schade toebrengt aan de waarde daarvan, kan overgegaan worden tot schorsing, intrekking of nietig verklaren van het erfcertificaat.

Het is de leveranciers van erfmaterialen toegestaan te publiceren dat men erven of onderdelen daarvan kan leveren die voldoen aan de criteria voor een erfcertificaat, echter zonder daarbij enige rechten te kunnen doen gelden op de verlening en het gebruik van het erfcertificaat. Het logo van Maatlat Schoon Erf mag daarbij niet gevoerd worden.

Gebruik van het logo is toegestaan in bijvoorbeeld persberichten, nieuwsartikelen, op de SMK website, in folders en tijdens presentaties en bijeenkomsten. Het wordt niet toegestaan aan houders van erven die voldoen aan de criteria van MSE om het logo op enigerlei wijze te gebruiken. Hiermee wordt voorkomen dat de Maatlat Schoon Erf zou worden gebruikt als een product- of bedrijfskeurmerk.

Het logo kan door derden uitsluitend worden gebruikt na schriftelijke toestemming door SMK. De certificatie-instellingen waarmee SMK een licentie heeft afgesloten voor Maatlat Schoon Erf kunnen het logo gebruiken op de door hen afgegeven certificaten. Certificatie-instellingen waarmee SMK een licentie heeft afgesloten en zijn geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie voor de Maatlat Schoon Erf kunnen het logo ook gebruiken voor promotionele uitingen, dat wil zeggen om in communicatie (presentaties, website e.d.) aan te geven dat zij certificeren voor de Maatlat Schoon Erf.

Afdrachten voor certificatie

De ondernemer betaalt een afdracht voor certificering aan de beheerder van het certificatieschema. Dit betreft aanmeldkosten en een omvang afhankelijke afdracht. De certificatie-instelling zal deze afdrachten innen. Het tarievenblad is op te vragen bij SMK en staat gepubliceerd op de website www.maatlatschoon Erf.nl.

Vakbekwaamheidseisen auditor Maatlat Schoon Erf

De auditor (in dienst van de certificatie-instelling of op contractbasis ingehuurd) die door de certificatie-instelling bij de certificatie wordt ingeschakeld moet minimaal aan de volgende eisen voldoen:

- Opleiding: afgeronde opleiding op HBO-niveau (voor Maatlat Schoon Erf richting landbouw en/of dierlijke of plantaardige productie). Alternatief: afgeronde opleiding op MBO-niveau (voor Maatlat Schoon Erf richting landbouw en/of dierlijke of plantaardige productie) met minimaal 2 jaar ervaring op het vlak van het uitvoeren van inspecties voor certificatie.
- Kennis: kennis op het gebied van duurzaamheid in de landbouw. De kennis moet worden gestaafd door opleidingscertificaten dan wel door aangetoonde ervaring op dat gebied. De auditor dient in staat te zijn de criteria juist te interpreteren, te weten wat werkwijze en praktijk is op een landbouwbedrijf en wat met de specifieke landbouwbegrippen wordt bedoeld.
- Ervaring: ten minste één jaar ervaring met het uitvoeren van inspecties voor product-, proces- of inspectieschema's of minimaal 10 volledige inspecties uitgevoerd onder supervisie van ervaren auditor.

De beslisser die door de certificatie-instelling bij de certificatie wordt ingeschakeld moet aan de volgende eisen voldoen.

- Opleiding: minimaal afgeronde opleiding op HBO-niveau in agrarische richting of middels ervaring aantoonbaar op dit niveau functioneren.
- Kennis te hebben op het gebied van duurzaamheid in de landbouw. De auditor dient te weten wat met de specifieke akkerbouw- en/of veehouderijbegrippen wordt bedoeld.
- Ervaring: minimaal twee jaar ervaring met certificatiwerkzaamheden.

De certificatie-instelling dient de gewenste bekwaamheidseisen aan te tonen. Bij onduidelijkheden kan via SMK het College van Deskundigen agro/food worden geraadpleegd.

Klachten

Als er klachten zijn over de werkwijze van de certificatie-instelling dan is de klachtenprocedure van deze certificatie-instelling de eerste stap die genomen kan worden. Indien deze procedure niet bekend is, kan deze bij hen opgevraagd worden. Ook SMK kent een klachtenprocedure welke opvraagbaar is. Als er vragen of discussies zijn betreffende een inhoudelijk aspect van de criteria dan kunnen deze aan het College van Deskundigen agro/food worden voorgelegd.

Hoofdstuk 2 Criteria

In de landbouw kunnen bij activiteiten op het erf en het perceel emissies ontstaan van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen. Het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm) is in 2013 uitgebreid met milieuregels voor agrarische activiteiten. Ondanks deze regels en allerlei inspanningen, blijkt in de praktijk dat het voor een agrariër niet eenvoudig is om voor alle onderdelen aan de regels te voldoen met als gevolg dat emissies een probleem blijven. Op tal van plaatsen op het erf kunnen emissies ontstaan die alleen met maatwerkoplossingen zijn te verminderen. Dit vraagt tijd en geld. Voor bepaalde activiteiten is daarnaast overgangsrecht van toepassing. Vanuit de Europese Kaderrichtlijn water is het doel dat er in 2027 nul emissie is naar het oppervlaktewater.

De Maatlat Schoon Erf loopt vooruit op de Kaderrichtlijn water en heeft als doel te komen tot een integraal en gecertificeerd duurzaam boerenerf, waarbij nagenoeg geen erfemissies meer plaatsvinden naar het oppervlaktewater en de bodem. De Maatlat Schoon Erf richt zich op het erf als geheel (en niet op de afzonderlijke activiteiten/onderdelen) en is een totaalpakket van (bovenwettelijke) investeringsmaatregelen, randvoorwaarden, eisen en controlerichtlijnen waaraan de voorzieningen op het boerenerf ten minste moeten voldoen. Deze totaalaanpak maakt de Maatlat Schoon Erf bovenwettelijk, uniek, duurzaam en effectief. De Maatlat Schoon Erf richt zich op alle locaties op het erf waar emissies kunnen ontstaan en door hier de voorgeschreven minimale voorzieningen te treffen ontstaat een (nagenoeg) emissiearm erf. Door een koppeling met fiscale regelingen (MIA- en/of Vamil regeling) ontstaat (onder voorwaarden) ook een financiële prikkel om met het erf aan de slag te gaan om het emissiearm te maken. De Maatlat Schoon Erf heeft betrekking op het doen van investeringen en is niet gericht op een goede landbouwpraktijk.

De Maatlat Schoon Erf is een modulair systeem. Het beschrijft in eerste instantie de minimale randvoorwaarden en eisen waar de (investerings)maatregelen op het erf ten minste aan moeten voldoen. In het schema zijn criteria opgenomen voor verschillende maatregelen (activiteiten/onderdelen van/op het erf). Als een agrariër in het kader van het Maatlat Schoon Erf het betreffende onderdeel op het erf heeft of wil gaan aanleggen, dan moet er aan de verplichte voorwaarden voor de uitvoering van dat onderdeel voldaan worden. Daarnaast zijn er nog enkele extra keuzemaatregelen opgenomen.

Een agrariër voldoet aan de criteria als de erfmaatregelen waaraan minimale randvoorwaarden zijn gesteld (o.a. verharding, sleufsilos, vaste mestopslag, afvoer hemelwater etc.) daaraan voldoen. Daarnaast moeten een minimaal aantal punten worden behaald op de keuzemaatregelen.

Bestaande voorzieningen die voldoen aan de randvoorwaarden van de in de Maatlat Schoon Erf gestelde criteria worden meegenomen in de beoordeling voor certificatie.

De Maatlat Schoon Erf is van toepassing op erven van:

- Veehouderijbedrijven (melkvee, jongvee, vleesvee, vleeskalveren, schapen en geiten)
- Akkerbouwbedrijven (inclusief vollegrondsgroententeelt)
- Bloembollenbedrijven
- Fruitteeltbedrijven
- Boomkwekerijen

Minimaal aantal punten

6 punten

6 punten

7 punten

6 punten

6 punten

criterium 1 Het opslaan van ruwvoer en bijvoedermiddelen

Ruwvoervoer (gras en snijmaïs) kunnen in de praktijk op een aantal manieren worden opgeslagen. Deze maatregel heeft betrekking op het opslaan van ruwvoer op onverhard oppervlak of op een verharde ruwplaat/sleuvsilo. Bijvoedermiddelen met droge stofgehalte van 20 tot 30% worden overwegend op een verharding opgeslagen. Bij het in- en uitkuilen kunnen verontreinigde vloeistoffen (perssap, percolaat- en proceswater) vrijkomen. Dit is sterk afhankelijk van de omstandigheden bij in- en uitkuilen.

Criterium 1 Het opslaan van ruwvoer en bijvoedermiddelen	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerp-certificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<p>Doel: Verminderen van emissie uit opslag ruwvoer en bijvoedermiddelen.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabiele ondergrond (zie bijlage 1) • Verharding: vloeistofkerende voorziening geschikt voor 20 ton aslast, van: <ul style="list-style-type: none"> - Betonplaten die voldoen aan BRL 2812, OF - In het werk gestort beton geschikt voor agrarisch gebruik, OF - Asfalt geschikt voor agrarisch gebruik. • Prefab constructieve keerwanden welke voldoen aan BRL 2812 met KOMO-certificaat "Agrarische Betonproducten". • Alternatief voor BRL 2812 voor bestaande voeropslag(en) die voor 2015 zijn gebouwd: de wanden en vloerplaten dienen geen scheuren, breuken of beschadigingen te vertonen en de wanden dienen recht te staan. Indien er betonreparaties nodig zijn, dienen deze conform BRL 3201 te zijn uitgevoerd. • Afschot vloeistofkerende voorziening in de richting van het afvoersysteem van ten minste 1%. • Afvoersysteem voor het gescheiden afvoeren van schoon water (= hemelwater uit bezemschone voeropslag) en verontreinigde vloeistoffen (= perssap en percolaatwater) d.m.v. een gootsysteem met een dubbele afvoerleiding en maximaal om de 4 tot 6 meter een afvoerpunt en waterdichte afsluitingen (afsluitingen en leidingwerk uitgevoerd met laskoppeling of klemkoppeling met rubberen ringen van Styreen Butadien (SBR). In combinatie met beton gelden dezelfde voorwaarden als bij "verharding".) Dit gootsysteem: <ul style="list-style-type: none"> - Is in het midden van de voeropslag aangelegd, OF - Is aan één of beide zijkanen van de voeropslag aangelegd, OF 	<p>Toets administratief of opslag voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Visueel en administratief middels facturen, leveringsdocumenten en specificaties van gebruikte middelen. - BRL 2812 borgt kwaliteit richting de toekomst. Indien er bestaande voeropslag(en) aanwezig zijn die voor 2015 zijn gebouwd, kan bij de inspectie van het erf worden volstaan met een visuele inspectie van de staat van de wanden en vloeren van de opslag. De wanden en vloerplaten dienen geen scheuren, breuken of beschadigingen te vertonen en de wanden dienen recht te staan. - Meet op 2 plaatsen in de opslag met behulp van een waterpas of het afschot tenminste 1 cm over 1 meter betreft en naar het afvoersysteem afloopt. - Meet op twee plaatsen of de afstand tussen afvoerpunten maximaal 4 tot 6 meter bedraagt. - Meet bij twijfel de afstand tussen de opslag en oppervlaktewater ter hoogte van het op het oog kortste

 criterium 1 Het opslaan van ruwvoer en bijvoedermiddelen	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerp-certificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<ul style="list-style-type: none"> - Is bij een <u>kuilplaat</u> aan één zijkant aangelegd in combinatie met het plaatsen van prefab constructieve keerwanden tenminste aan de afschotzijde met gootsysteem. • Zuurbestendig bitumenkit voor afdichting horizontaal en verticaal. De kit voldoet aan ISO EN 14188-1, EN 14188-2, of DIN 11622-2. • Opvangput of gelijkwaardige voorziening voor het opslaan van verontreinigde vloeistoffen met een inhoud van ten minste 5.000 liter (indien deze niet rechtstreeks naar de mestkelder wordt afgevoerd). Binnenzijde opslagput voorzien van zuurbestendige coating (2 componenten epoxy hars met anti-kraslaag). • Afstand tussen de voeropslag en dichtstbijzijnde oppervlaktewater is minimaal 5 meter. 		<p>afstand. Meet vanaf de buitenrand van de opslag tot aan de insteek. De insteek is het snijpunt van overgang maaiveld (horizontale zijde) naar talud oppervlaktewater (schuine zijde).</p>

Aanvullende keuzecriteria het opslaan van ruwvoer en bijvoedermiddelen

Bij het opslaan van ruwvoer en bijvoedermiddelen kunnen, bovenop de minimale randvoorwaarden (zie hierboven), nog de volgende extra voorzieningen worden toegepast die een positief effect hebben op het verminderen van de emissie.

Nr.	Aanvullende keuzecriteria	Aantal punten	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
1a	Transportafstand van voorzijde voeropslag(en) naar dichtstbijzijnde ingang voor bedrijfswagens van de stal gemiddeld ≤ 50 meter.	1	Toets administratief op basis van een tekening van stal en voeropslagen of aan randvoorwaarden criterium is voldaan Bij meerdere voeropslagen dient een berekening van de gemiddelde afstand te worden overleg ondersteund met een tekening.	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Bij meerdere voeropslagen dient een berekening van de gemiddelde afstand te worden overleg ondersteund met een tekening. Meet minimaal 1 afstand na.
1b	Verontreinigde vloeistoffen rechtstreeks afvoeren naar de aanwezige mestkelder/mestopslag.	2	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is.
1c	Automatisch afdeksysteem of gelijkwaardig systeem.	2	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is.
1d	Permanente overkapping van de voeropslag(en) met maximaal 2 zijwanden. - minder dan 1/3 van het aantal voeropslagen is uitgevoerd met overkapping. - 1/3 van alle voeropslagen is uitgevoerd met overkapping. - 2/3 van alle voeropslagen is uitgevoerd met overkapping. - alle voeropslagen zijn uitgevoerd met overkapping. De overkapping is een vaste constructie boven de voeropslag en dient weer- en windbestendig te zijn. Dat wil zeggen: waterdicht zijn en niet kunnen scheuren bij harde wind. Dun plastic voldoet derhalve niet, goed	0 1 2 4	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer fysiek of er een vaste constructie met overkapping aanwezig is. Verifieer dat de overkapping voldoende stevig is en het hemelwater van de overkapping niet in de opslag kan lopen.

	<p>bevestigde golfplaten of dik zeil dat niet scheurt bij harde wind voldoen wel.</p> <p>Het afvoersysteem voor het gescheiden afvoeren van schoon water en verontreinigde vloeistoffen is geen verplichte randvoorwaarde in criterium 1, indien de overkapping tenminste het volledige oppervlak van de opslag afdekt, zodat het hemelwater niet de opslag in kan stromen.</p>			
--	---	--	--	--

criterium 2 Het opslaan van vaste mest (inclusief voerresten), compost en afgedragen gewas

Deze maatregel heeft betrekking op opgeslagen vaste mest (= niet verpompbare dierlijke meststoffen) of compost (gecomposteerd afgedragen gewas, bloembollenafval of berm- en slootmaaisel) op het erf op onverhard oppervlak of op een verharding (mestplaat of mestplaat met keerwanden, vgl. met een sleufsilos). Bij het opslaan van vaste mest/compost kan mestvocht en/of percolaatwater ontstaan en vrijkomen.

Criterium 2 Het opslaan van vaste mest (inclusief voerresten), compost en afgedragen gewas	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerp-certificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<p>Doel: Verminderen van emissie uit opslag vaste mest, compost en afgedragen gewas.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabiele ondergrond (zie bijlage 1) • Verharding: vloeistofkerende voorziening van beton met slijtvaste toplaag of asfalt geschikt voor agrarisch gebruik. • Prefab constructieve keerwanden welke voldoen aan BRL 2812 met KOMO-certificaat "Agrarische Betonproducten". Alternatief voor BRL 2812 voor bestaande mestopslag(en) die voor 2015 zijn gebouwd: de wanden en dienen geen scheuren, breuken of beschadigingen te vertonen en de wanden dienen recht te staan. Indien er betonreparaties nodig zijn, dienen deze conform BRL 3201 te worden uitgevoerd. • Zuurbestendig bitumenkit voor afdichting horizontaal en verticaal. De kit voldoet aan ISO EN 14188-1, EN 14188-2, of DIN 11622-2. • Afschot, ten minste 1%, van de verharding in de opslag van vaste mest is zodanig aangelegd dat vrijkomend mestvocht/gier direct in de mestopslag via een of meer afvoerputjes kan worden afgevoerd naar de mestkelder. • Afvoerpunt altijd vrijhouden van vaste mest en moet altijd zichtbaar zijn. • Indien geen mestkelder aanwezig is: rechtstreekse afvoer naar opslagput met een inhoud van ten minste 5.000 liter, geschikt voor agrarisch gebruik en waterdicht. • De mestopslag dient voldoende groot te zijn om alle aanwezige mest op te kunnen slaan (ten minste 60 m²) en is afgestemd op de toekomstige veestapel, duidelijk aantoonbaar en gespecificeerd in ontwerpplan. • Afstand tussen de opslag en het dichtstbijzijnde oppervlaktewater is minimaal 5 meter. 	<p>Toets administratief of opslag voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium. O.a. ontwerpplan met capaciteitsberekening.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Visueel en administratief middels facturen, leveringsdocumenten en specificaties van gebruikte middelen. - BRL 2812 borgt kwaliteit richting de toekomst. Indien er bestaande mestopslag(en) aanwezig zijn die voor 2015 zijn gebouwd, kan bij de inspectie van het erf worden volstaan met een visuele inspectie van de staat van de wanden van de opslag. De wanden dienen geen scheuren, breuken of beschadigingen te vertonen en dienen recht te staan. - Meet op 2 plaatsen in de opslag met behulp van een waterpas of het afschot tenminste 1 cm over 1 meter betreft en naar het afvoersysteem afloopt. - Meet bij twijfel de afstand tussen de opslag en het oppervlaktewater ter hoogte van het op het oog kortste afstand. Meet vanaf de buitenrand van de opslag tot aan de insteek. De insteek is het snijpunt van overgang maaiveld (horizontale zijde) naar talud oppervlaktewater (schuine zijde).

Aanvullende keuzecriteria Het opslaan van vaste mest (inclusief voerresten), compost en afgedragen gewas

Bij het opslaan van vaste mest (inclusief voerresten) en compost kunnen, bovenop de minimale randvoorwaarden (zie hierboven), nog de volgende extra voorzieningen worden toegepast die een positief effect hebben op het verminderen van de emissie.

Nr.	Aanvullende keuzecriteria	Aantal punten	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
2a	Transportafstand van voorzijde opslag naar dichtstbijzijnde ingang van de veestal gemiddeld \leq 50 meter.	1	Toets administratief op basis van een tekening of aan randvoorwaarden criterium is voldaan. Bij meerdere mestopslagen dient een berekening van de gemiddelde afstand te worden overleg ondersteund met een tekening.	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Meet minimaal 1 afstand na.
2b	<p>Permanente overkapping van de opslag van vaste mest/compost met maximaal 2 wanden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1/3 of minder van het aantal mestopslagen is uitgevoerd met overkapping. - 2/3 van alle mestopslagen is uitgevoerd met overkapping. - alle mestopslagen zijn uitgevoerd met overkapping. <p>De overkapping is een vaste constructie boven de mestopslag en dient weer- en windbestendig te zijn. Dat wil zeggen: waterdicht zijn en niet kunnen scheuren bij harde wind. Dun plastic voldoet derhalve niet, goed bevestigde golfplaten of dik zeil dat niet scheurt bij harde wind voldoen wel.</p> <p>Het afvoersysteem voor het gescheiden afvoeren van schoon water en verontreinigde vloeistoffen is geen verplichte randvoorwaarde in criterium 2, indien de overkapping tenminste het volledige</p>	<p>0</p> <p>1</p> <p>2</p>	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer fysiek of er een vaste constructie met overkapping aanwezig is. Verifieer dat de overkapping voldoende stevig is en het hemelwater van de overkapping niet in de opslag kan lopen.

	oppervlak van de opslag afdekt, zodat het hemelwater niet de opslag in kan stromen.			
--	---	--	--	--

criterium 3 Composteren

Deze maatregel heeft betrekking op het composteren op het erf. Dit onderdeel omvat de composteerhoop en wachthoop. De opslag van compost valt onder het voorgaande criterium (opslag van mest en compost). Tijdens het composteringsproces kan percolaatwater ontstaan en vrijkomen.

Criterium 3 Composteren	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerp-certificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<p>Doel: Verminderen van emissie tijdens het composteringsproces.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De composteerhoop en wachthoop dienen aan dit criterium te voldoen. Eventuele opslag van compost dient te voldoen aan criterium 2. • De maximale capaciteit van de composteerhoop en wachthoop is 600 m³. • Stabiele ondergrond (zie bijlage 1). • Verharding: vloeistofkerende voorziening van beton met slijtvaste toplaag of asfalt geschikt voor agrarisch gebruik. • Zuurbestendig bitumenkit voor afdichting horizontaal en verticaal. De kit voldoet aan ISO EN 14188-1, EN 14188-2, of DIN 11622-2. • Afschot, ten minste 1%, van de verharding is zodanig aangelegd dat vrijkomend percolaatwater via een of meer afvoerputjes kan worden afgevoerd naar de mestkelder. • Indien geen mestkelder aanwezig is: rechtstreekse afvoer naar opslagput met een inhoud van ten minste 3.000 liter, geschikt voor agrarisch gebruik en waterdicht. • Afstand tussen de opslag en dichtstbijzijnde oppervlaktewater is minimaal 5 meter. 	<p>Toets administratief of opslag voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium. O.a. ontwerpplan met capaciteitsberekening.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Visueel en administratief middels facturen, leveringsdocumenten en specificaties van gebruikte middelen. - Meet op 2 plaatsen met behulp van een waterpas of het afschot tenminste 1 cm over 1 meter betreft en naar het afvoersysteem afloopt. - Meet bij twijfel de afstand tussen de opslag en het oppervlaktewater ter hoogte van het op het oog kortste afstand. Meet vanaf de buitenrand van de opslag tot aan de insteek. De insteek is het snijpunt van overgang maaiveld (horizontale zijde) naar talud oppervlaktewater (schuine zijde).

criterium 4 Het koepad op het erf

Op een groot deel van de melkveebedrijven gaan de melkkoeien in het weideseizoen naar buiten toe. Voor een deel van hun rantsoen en vanwege de periodieke melkbeurten komen ze naar binnen. Ze lopen dan over een deel van het erf naar een perceel. In sommige gevallen ligt op het perceel ook nog (gedeeltelijk) een koepad. Deze maatregel heeft alleen betrekking op het koepad op het erf tot aan de grens van het perceel (dus binnen het bouwblok). Het koepad op het erf is onverhard of verhard. Op het koepad direct bij de veestal ligt dikwijls de meeste hoeveelheid mest en urine.

Criterium 4 Het koepad op het erf	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerp-certificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<p>Doel: Verminderen van emissie vanaf het koepad op het erf.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verhard koepad van aaneengesloten klinkers, betonplaten, beton of asfalt. • Het koepad dient gedurende de uitlooperperiode afgezet te worden om te voorkomen dat de koeien over een groot gedeelte van het erf lopen. Afzetmateriaal voor looproutes dient aanwezig te zijn op het bedrijf. • In het koepad: om de 8 meter aanleggen van straatkolken tot aan de overgang van het koepad van het erf naar het perceel. • Straatkolken voorzien van een dubbel afvoersysteem (in het weideseizoen: afvoer mest en urine naar de mestkelder, buiten het weideseizoen: schoon hemelwater direct afvoeren naar oppervlaktewater). Indien geen mestkelder aanwezig is: mest en urine direct afvoeren naar een opslagput met een inhoud van tenminste 5.000 liter (Externe putten waterdicht en geschikt voor gebruik). • Afschot verharding koepad in de richting van de straatkolken van ten minste 1%, duidelijk aantoonbaar en gespecificeerd in ontwerpplan. 	<p>Toets administratief of het koepad voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Visueel en administratief middels facturen, leveringsdocumenten en specificaties van gebruikte middelen. - Meet op het koepad met behulp van een waterpas of het afschot tenminste 1 cm over 1 meter bedraagt en afloopt naar de straatkolken. - Meet minimaal tussen 2 straatkolken of de tussenliggende afstand voldoet aan de norm.

Aanvullende keuzecriteria het koepad op het erf

Bij het koepad kunnen, bovenop de minimale randvoorwaarden (zie hierboven), nog de volgende extra voorzieningen worden toegepast die een positief effect hebben op het verminderen van de emissie.

Nr.	Aanvullende keuzecriteria	Aantal punten	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
4a	Koepad op het erf kruist op geen enkele manier een andere transportroute op het erf (bijvoorbeeld voer- en mesttransport).	1	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is.
4b	Koepad op het erf is permanent afgezet met afzet materialen om te voorkomen dat de koeien over het gehele erf lopen.	1	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is.
4c	Bij de overgang van het koepad over de erfslot(en): het plaatsen van aaneengesloten opstaande randen (≥ 10 cm hoog) aan weerszijden van de overgang, zodanig dat mestvocht en urine vanaf het koepad niet in het oppervlaktewater terecht kan komen.	1	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is.
4d	<p>Permanente overkapping van ≥ 20 meter van het koepad direct bij de uitgang van de veestal. De overkapping is een vaste constructie boven het koepad en dient weer- en windbestendig te zijn. Dat wil zeggen: waterdicht zijn en niet kunnen scheuren bij harde wind. Dun plastic voldoet derhalve niet, goed bevestigde golfplaten of dik zeil dat niet scheurt bij harde wind voldoen wel.</p> <p>Het afvoersysteem voor het gescheiden afvoeren van schoon water en mest en urine is geen verplichte randvoorwaarde in criterium 4, indien de overkapping tenminste het volledige oppervlak van het koepad afdekt, zodat het hemelwater niet over het koepad kan stromen.</p>	2	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer fysiek of er een vaste constructie met overkapping aanwezig is. Verifieer dat de overkapping voldoende stevig is.

criterium 5 Dierverblijven buiten de veestal in boxen/iglo's op het erf

Op sommige veehouderijbedrijven worden kalveren tot een bepaalde leeftijd buiten in boxen/iglo's gehuisvest. Deze maatregel heeft betrekking op het huisvesten van kalveren in boxen/iglo's op een verhard deel van het erf.

Criterium 5 Dierverblijven buiten de veestal in boxen/iglo's op het erf	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<p>Doel: Verminderen van emissie bij het houden van dieren op het verharde deel van het erf in boxen/iglo's.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vloeistofkerende voorziening met een rechtstreekse afvoer van mestvocht en percolaatwater naar de mestkelder bij dierverblijven buiten de veestal (boxen/iglo's). Afvoerpunt altijd vrijhouden van mest en is altijd zichtbaar. • Indien geen mestkelder aanwezig is: mestvocht en percolaatwater direct afvoeren naar een opslagput met een inhoud van ten minste 3.000 liter. • Afschot vloeistofkerende voorziening in de richting van het afvoersysteem van ten minste 1%, duidelijk aantoonbaar en gespecificeerd in ontwerpplan. • Afstand tussen de dierenverblijven op het erf en sloot dient minimaal 5 meter te zijn. • Afstand boxen/iglo's naar de dichtstbijzijnde straatkolk op het erf is ≥ 10 meter. • Het omliggende erf ligt op afschot naar de erfrand of straatkolk op het erf. 	<p>Toets administratief of het erf voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Visueel en administratief middels facturen, leveringsdocumenten en specificaties van gebruikte middelen. - Meet met behulp van een waterpas of het afschot tenminste 1 cm over 1 meter betreft en naar het afvoersysteem afloopt. - Meet tussen een straatkolk en een dierverblijf of de tussenliggende afstand voldoet aan de norm. - Meet bij twijfel de afstand tussen de dierverblijven en slootkant ter hoogte van het op het oog kortste afstand.

Aanvullende keuzecriteria dierverblijven buiten de veestal in boxen/iglo's op het erf

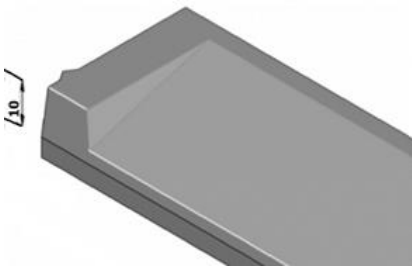
Bij het houden van dieren op het erf kunnen, bovenop de minimale randvoorwaarden (zie hierboven), nog de volgende extra voorzieningen worden toegepast die een positief effect hebben op het verminderen van de emissie.

Nr.	Aanvullende keuzecriteria	Aantal punten	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
5a	Permanente overkapping van de boxen/iglo's inclusief de uitloop. De overkapping is een vaste constructie boven de dierverblijven en dient weer- en windbestendig te zijn. Dat wil zeggen: waterdicht zijn en niet kunnen scheuren bij harde wind. Dun plastic voldoet derhalve niet, goed bevestigde golfplaten of dik zeil dat niet scheurt bij harde wind voldoen wel.	2	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer fysiek of er een vaste constructie met overkapping aanwezig is. Verifieer dat de overkapping voldoende stevig is en het hemelwater van de overkapping niet in de dierverblijven kan lopen.

Criterion 6 Het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen zonder gewasbeschermingsmiddelen

Het gaat hier specifiek over het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen waarbij **GEEN** gewasbeschermingsmiddelen (GBM) zijn toegepast.

Het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen <u>zonder</u> gewasbeschermingsmiddelen		
Criterion 6 Het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen <u>zonder</u> gewasbeschermingsmiddelen	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerp-certificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<p>Doel: Verminderen van emissie bij het inwendig en uitwendig reinigen van werktuigen <u>zonder</u> gewasbeschermingsmiddelen.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verplichte aanleg van wasplaats bij aanwezigheid van machines voor toepassing van (kunst)meststoffen en/of veewagens. Verplichte aanleg van wasplaats conform criterium 7 bij aanwezigheid van een spuitmachine. • Stabiele ondergrond (zie bijlage 1). • De wasplaats heeft een aaneengesloten bodemvoorziening van gestort beton of asfalt (open asfaltbeton uitgesloten). Er mogen geen naden of kieren in de bodemvoorziening aanwezig zijn. Bestaande wasplaatsen waarin naden in de verharding aanwezig zijn, voldoen ook als hiervoor een certificaat vloeistofdicht is afgegeven. Voor nieuwe wasplaatsen vereist de Maatlat Schoon Erf een aaneengesloten bodemvoorziening zonder naden. • De wasplaats is uitgerust met slibvangput en olieafscheider, die voldoen aan NEN-EN 858-1 (uitvoering en functioneren) en NEN-EN 858-2 (capaciteitsberekening). Afvoerpunt altijd vrijhouden van vuil en moet altijd zichtbaar zijn. Opvangput geschikt voor agrarisch gebruik, waterdicht, en geschikt voor zware verkeersbelasting. • De aaneengesloten bodemvoorziening is voorzien van opstaande randen (10 cm) waardoor het reinigingswater niet over de rand kan gaan. De rand mag (deels) schuin/aflopend worden uitgevoerd, zolang de bovenzijde van de rand tenminste 10 cm hoger is dan de vloer. In de afbeelding hieronder is een voorbeeld van een inritrand weergegeven. 	<p>Toets administratief of de voorziening voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Visueel en administratief middels facturen, leveringsdocumenten en specificaties van gebruikte middelen. - Indien van toepassing, controleer of de agrariër gebruik maakt van de collectieve wasplaats. - Meet met behulp van een waterpas of het afschot tenminste 1 cm over 1 meter betreft en naar het afvoersysteem afloopt. - Meet bij de op het oog laagste punt de hoogte van de opstaande rand ten opzichte van de vloer van de wasplaats. - Beoordeel of de capaciteitsberekening van de afscheider aansluit bij de verwachte activiteiten op het bedrijf. - Indien van toepassing, controleer aanwezigheid geldige overeenkomst voor gebruik collectieve wasplaats en registraties van recent gebruik. Stel de afstand van het erf tot de collectieve wasplaats vast aan de hand van een routeplanner.

<ul style="list-style-type: none"> • Afschot aaneengesloten bodemvoorziening naar het afvoerpunt ten minste 1%, duidelijk aantoonbaar en gespecificeerd in ontwerpplan. • Vanuit de slibopvangput wordt het reinigingswater via een olieafscheider en/of coalescentieafscheider: <ul style="list-style-type: none"> - rechtstreeks afgevoerd naar het vuilwaterriool, OF - Indien er geen vuilwaterriool aanwezig is, dient het reinigingswater rechtstreeks afgevoerd te worden naar de mestkelder of een opvangvoorziening met een inhoud van tenminste 2.500 liter. De inhoud mag periodiek gelijkmatig op de percelen worden verspreid. • Er dient een berekening van de leverancier aanwezig te zijn voor de benodigde capaciteit van de afscheider(s) en eventuele infiltratievoorziening. • Bij gebruik van een collectieve wasplaats hoeft op het erf niet voldaan te worden aan criterium 6. Er is: <ul style="list-style-type: none"> - Een overeenkomst voor gebruik van de collectieve wasplaats. - Registraties van recent gebruik van de collectieve wasplaats. - De afstand van het erf tot de collectieve wasplaats is maximaal 10 km. 		
---	--	--

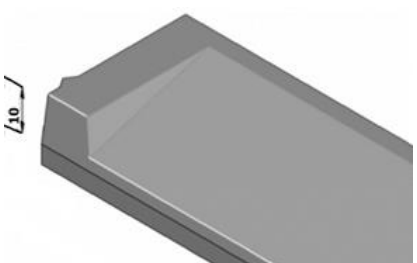
Aanvullende keuzecriteria Het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen zonder gewasbeschermingsmiddelen

Bij het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen zonder gewasbeschermingsmiddelen kunnen, bovenop de minimale randvoorwaarden (zie hierboven), nog de volgende extra voorzieningen worden toegepast die een positief effect hebben op het verminderen van de emissie.

Nr.	Aanvullende keuzecriteria	Aantal punten	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
6a	<p>Permanente overkapping van de wasplaats met maximaal 2 wanden*.</p> <ul style="list-style-type: none"> - minder dan 1/3 van het aantal wasplaatsen is uitgevoerd met overkapping. - 1/3 van alle wasplaatsen is uitgevoerd met overkapping. - 2/3 van alle wasplaatsen is uitgevoerd met overkapping. - alle wasplaatsen zijn uitgevoerd met overkapping. <p>De overkapping is een vaste constructie boven de wasplaats en dient weer- en windbestendig te zijn. Dat wil zeggen: waterdicht zijn en niet kunnen scheuren bij harde wind. Dun plastic voldoet derhalve niet, goed bevestigde golfplaten of dik zeil dat niet scheurt bij harde wind voldoen wel.</p> <p>* Als de wasplaats binnen is uitgevoerd, dan worden wel punten toegekend voor de 'overkapping', maar deze 'vorm van overkapping' wordt niet meegerekend in het forfaitaire bedrag dat voor fiscaal voordeel in aanmerking kan komen.</p>	<p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p>	<p>Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan</p>	<p>Controleer fysiek of er een vaste constructie met overkapping aanwezig is. Verifieer dat de overkapping voldoende stevig is.</p>

criterium 7 Het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen met gewasbeschermingsmiddelen

Het gaat hier specifiek over het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen waarbij **WEL** gewasbeschermingsmiddelen (GBM) en meststoffen zijn toegepast.

Criterium 7 Het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen <u>met</u> gewasbeschermingsmiddelen	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerp-certificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<p>Doel: Verminderen van emissie bij het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen <u>met</u> gewasbeschermingsmiddelen.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verplichte aanleg van wasplaats bij aanwezigheid van machines en werktuigen voor het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen. • Stabiele ondergrond (zie bijlage 1). • De wasplaats heeft een aaneengesloten bodemvoorziening van gestort beton of asfalt (open asfaltbeton uitgesloten). Er mogen geen naden of kieren in de bodemvoorziening aanwezig zijn. Bestaande wasplaatsen waarin naden in de verharding aanwezig zijn, voldoen ook als hiervoor een certificaat vloeistofdicht is afgegeven. Voor nieuwe wasplaatsen vereist de Maatlat Schoon Erf een aaneengesloten bodemvoorziening zonder naden. • Een slibvangput en olieafscheider is verplicht als de wasplaats ook gebruikt wordt voor het reinigen van werktuigen en machines zonder gewasbeschermingsmiddelen. Afvoerpunt altijd vrijhouden van vuil en moet altijd zichtbaar zijn. Opvangput geschikt voor agrarisch gebruik, waterdicht, en geschikt voor zware verkeersbelasting. • De aaneengesloten bodemvoorziening is voorzien van opstaande randen (10 cm) waardoor het reinigingswater niet over de randen kan gaan. De rand mag (deels) schuin/aflopend worden uitgevoerd, zolang de bovenzijde van de rand tenminste 10 cm hoger is dan de vloer. In de afbeelding hiernaast is een voorbeeld van een inritrand weergegeven. 	<p>Toets administratief of de voorziening voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Visueel en administratief middels facturen, leveringsdocumenten en specificaties van gebruikte middelen - Indien van toepassing, controleer of de agrariër gebruik maakt van de collectieve wasplaats. - Meet met behulp van een waterpas of het afschot tenminste 1 cm over 1 meter betreft en naar het afvoersysteem afloopt. - Meet bij de op het oog laagste punt de hoogte van de opstaande rand ten opzichte van de vloer van de wasplaats. - Beoordeel of de capaciteitsberekening van de zuiveringsvoorziening zonder restlozing aansluit bij de verwachte activiteiten op het bedrijf. - Indien van toepassing, controleer aanwezigheid geldige overeenkomst voor gebruik collectieve wasplaats en registraties van recent gebruik. Stel de afstand van het erf tot de collectieve wasplaats vast aan de hand van een routeplanner.

<ul style="list-style-type: none">• Afschot aaneengesloten bodemvoorziening naar het afvoerpunt in de richting van het afvoersysteem van ten minste 1%, duidelijk aantoonbaar en gespecificeerd in ontwerpplan.• De afvoer van het reinigingswater naar een (zuiverings-)voorziening op basis van verdamping (of een andere door het College van Deskundigen agrofood te erkennen techniek) waarbij geen restlozing plaatsvindt.• De capaciteit van de zuiveringsvoorziening, waarbij geen restlozing plaatsvindt, moet voldoende zijn voor de behandeling van het waswater dat jaarlijks vrijkomt. Een capaciteitsberekening dient te worden overlegd.• Bij gebruik van een collectieve wasplaats hoeft op het erf niet voldaan te worden aan criterium 7. Er is:<ul style="list-style-type: none">- Een overeenkomst voor gebruik van de collectieve wasplaats.- Registraties van recent gebruik van de collectieve wasplaats.- De afstand van het erf tot de collectieve wasplaats is maximaal 10 km.		
---	--	--

Aanvullende keuzecriteria Het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen met gewasbeschermingsmiddelen

Bij het inwendig en uitwendig reinigen van machines en werktuigen met gewasbeschermingsmiddelen kunnen, bovenop de minimale randvoorwaarden (zie hierboven), nog de volgende extra voorzieningen worden toegepast die een positief effect hebben op het verminderen van de emissie.

Nr.	Aanvullende keuzecriteria	Aantal punten	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
7a	<p>Permanente overkapping van de wasplaats met maximaal 2 zijwanden*.</p> <ul style="list-style-type: none"> - minder dan 1/3 van het aantal wasplaatsen is uitgevoerd met overkapping. - 1/3 van alle wasplaatsen is uitgevoerd met overkapping. - 2/3 van alle wasplaatsen is uitgevoerd met overkapping. - alle wasplaatsen zijn uitgevoerd met overkapping. <p>De overkapping is een vaste constructie boven de wasplaats en dient weer- en windbestendig te zijn. Dat wil zeggen: waterdicht zijn en niet kunnen scheuren bij harde wind. Dun plastic voldoet derhalve niet, goed bevestigde golfplaten of dik zeil dat niet scheurt bij harde wind voldoen wel.</p> <p>* Als de wasplaats binnen is uitgevoerd, dan worden wel punten toegekend voor de 'overkapping', maar deze 'vorm van overkapping' wordt niet meegerekend in het forfaitaire bedrag dat voor fiscaal voordeel in aanmerking kan komen.</p>	<p style="text-align: center;">0</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">3</p>	<p>Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan</p>	<p>Controleer fysiek of er een vaste constructie met overkapping aanwezig is. Verifieer dat de overkapping voldoende stevig is.</p>
7b	<p>De spuitmachine(s) op het bedrijf zijn uitgerust met een geïntegreerd reinigingssysteem met een reinigingsprogramma voor automatische inwendige reiniging.</p>	<p style="text-align: center;">1</p>	<p>Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan</p>	<p>Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is.</p>

criterium 8 Het vullen van machines en werktuigen voor het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen

Het gaat hier specifiek over het vullen van machines en werktuigen voor het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen (GBM). Bij een vulplaatst wordt onverdund middel gemengd met water, waarbij sprake is van hoge concentraties en een risico op morsen.

Criterium 8 Vulplaats voor machines en werktuigen voor het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerp-certificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<p>Doel: Verminderen van emissie bij het vullen van machines en werktuigen voor het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De vulplaats mag gecombineerd worden met de wasplaats (conform criterium 7), of apart worden uitgevoerd (verplicht bij gebruik van een collectieve spoelplaats). • De afstand tussen de opslag van de gewasbeschermingsmiddelen en het vulpunt is maximaal 15 meter. • Stabiele ondergrond (zie bijlage 1). • De vulplaats heeft een aaneengesloten bodemvoorziening van gestort beton of asfalt (open asfaltbeton uitgesloten). Er mogen geen naden of kieren in de bodemvoorziening aanwezig zijn. • De aaneengesloten bodemvoorziening is voorzien van opstaande randen (10 cm) waardoor het residu niet over de randen kan gaan. • Afschot aaneengesloten bodemvoorziening naar het afvoerpunt in de richting van het afvoersysteem van ten minste 1%, duidelijk aantoonbaar en gespecificeerd in ontwerpplan. • De afvoer van het residu naar een zuiveringsvoorziening op basis van verdamping (of een andere door het College van Deskundigen agrofood te erkennen techniek) waarbij geen restlozing plaatsvindt. • De capaciteit van de zuiveringsvoorziening, waarbij geen restlozing plaatsvindt, moet voldoende zijn voor de behandeling van het residu dat jaarlijks vrijkomt. Een capaciteitsberekening dient te worden overlegd. 	<p>Toets administratief of de voorziening voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Visueel en administratief middels facturen, leveringsdocumenten en specificaties van gebruikte middelen. - Indien er opslag van gewasbeschermingsmiddelen aanwezig is, meet of de afstand tussen de opslag en de vulplaats maximaal 15 meter te zijn. - Meet met behulp van een waterpas of het afschot tenminste 1 cm over 1 meter betreft en naar het afvoersysteem afloopt. - Meet bij de op het oog laagste punt de hoogte van de opstaande rand ten opzichte van de vloer van de wasplaats. - Beoordeel of de capaciteitsberekening van de zuiveringsvoorziening zonder restlozing aansluit bij de verwachte activiteiten op het bedrijf.

Aanvullende keuzecriteria vulplaats voor machines en werktuigen voor het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen

Bij het vullen van machines en werktuigen voor het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen kunnen, bovenop de minimale randvoorwaarden (zie hierboven), nog de volgende extra voorzieningen worden toegepast die een positief effect hebben op het verminderen van de emissie.

Nr.	Aanvullende keuzecriteria	Aantal punten	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
8a	Closed Transfer Systeem voor directe aansluiting op de tank of het leidingensysteem van de spuitmachine en bestaat verder uit een connector welke op het systeem en de verpakking van een gewasbeschermingsmiddel bevestigd wordt, en een meetinstrument om de dosering af te kunnen meten.	2	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is.

criterium 9 Het verharde erf en het afvoeren van hemelwater

Dit is het verharde deel van het erf dat de hierboven genoemde maatregelen met elkaar verbindt. Op dit deel van het erf worden overwegend de activiteiten uitgevoerd (= werkgedeelte van het erf). Alle erfverharding binnen het bouwblok wordt in dit criterium beoordeeld.

Criterium 9 Het verharde erf en het afvoeren van hemelwater	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerp-certificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<p>Doel: Verminderen van emissie vanaf het verharde erf.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabiele ondergrond (zie bijlage 1). • Vloeistofkerende voorziening. • Hemelwater wordt rechtstreeks vanaf het erf afgevoerd naar een infiltratievoorziening. Indien het geen vrij afwaterende ondergrond betreft, mag het water na een filterende voorziening (wadi, helofytenfilter) naar de sloot worden afgevoerd. <ul style="list-style-type: none"> - Helofytenfilter: zuiveringsmoeras. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opgebouwd uit een bassin met bodemafdichting (bijvoorbeeld vijverfolie), diverse lagen zand, grind en of schelpen (het pakket) en waterminnende planten (bijvoorbeeld riet en lisdodde). ▪ Het vuile water wordt aan de bovenkant op het systeem gebracht via een geperforeerde buis en zakt door het pakket heen. De plantenwortels creëren een prima leefomgeving voor bacteriën en zuiveren in enkele dagen het vuile water. Het gezuiverde water verlaat het systeem aan de onderkant en is schoon genoeg om op het oppervlaktewater te worden geloosd. ▪ Capaciteit van tenminste 1 m³ per 16 tot 20 m² erfverharding waarvan het hemelwater naar de helofytenfilter wordt afgevoerd. - WADI: tijdelijke opslag van hemelwater met infiltratie in de bodem. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kuil of greppel in de grond, beplant met gras en/of biezten. ▪ Capaciteit van tenminste 1 m³ per 30 m² erfverharding waarvan het hemelwater naar de wadi wordt afgevoerd. ▪ Bij een matig doorlatende bodem kan de WADI uitgevoerd worden met water afvoer naar oppervlaktewater door drainage. • Afschot van het erf van ten minste 1% waardoor het hemelwater rechtstreeks kan worden afgevoerd naar: 	<p>Toets administratief of de voorziening voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Visueel en administratief middels facturen, leveringsdocumenten en specificaties van gebruikte middelen. - Meet op 2 plaatsen op het erf met behulp van een waterpas of het afschot tenminste 1 cm over 1 meter bedraagt en naar de afvoerpunten afloopt. - Controleer of het dakwater gescheiden van het erfwater wordt afgevoerd. - Controleer uitvoering en capaciteit infiltratievoorziening. - Als voor de hemelwaterafvoer een combinatie van afschot naar de erfrand en straatkolken worden toegepast, bepaal dan op basis van het afschot welk oppervlak naar de randen afloopt. Trek dat oppervlak af van het totale oppervlak erfverharding om de oppervlakte richting straatkolken te berekenen.

<ul style="list-style-type: none">- de erfrand, OF- de straatkolken (een straatkolk per 120 m²). <p>Het afschotpercentage dient duidelijk aantoonbaar en gespecificeerd in het ontwerpplan te zijn opgenomen.</p> <ul style="list-style-type: none">• Het dakwater moet gescheiden van erfwater worden afgevoerd naar het oppervlaktewater. Zo mogelijk nog wordt dakwater (tijdelijk) opgevangen en hergebruikt of geïnfiltreerd.		
--	--	--

Aanvullende keuzecriteria Het verharde erf en het afvoeren van hemelwater

Bij het verharde erf en het afvoeren van hemelwater kunnen, bovenop de minimale randvoorwaarden (zie hierboven), nog de volgende extra voorzieningen worden toegepast die een positief effect hebben op het verminderen van de emissie.

Nr.	Aanvullende keuzecriteria	Aantal punten	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
9a	Frequent gebruik van een mechanische veegmachine en/of schuifbord. De minimale veeg-/schuifbreedte is 1,20 meter.	1	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer of de veegmachine aanwezig is en gebruik sporen heeft.
9b	Het <u>opvangen en hergebruiken</u> van schoon erf-/dakwater. Per 100 m ² erf- en dakoppervlak is minimaal 3.000 liter opvangcapaciteit aanwezig. - bij minder dan 50% oppervlak erfverharding/dak. - bij tenminste 50% oppervlak erfverharding/dak. - bij tenminste 75% oppervlak erfverharding/dak. - bij 100% oppervlak erfverharding/dak. Keuzemaatregel 9b en 9c kunnen gecombineerd worden.	0 1 2 3	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is.
9c	<u>Infiltratie</u> van schoon erf-/dakwater in de bodem, infiltratiekoffers, bezinkput of spoelbassin. Het rechtstreeks afvoeren van hemelwater vanaf het erf en het dak naar een infiltratievoorziening (in vrij afwaterende gebieden) of infiltratiekoffers met een capaciteit van minimaal 3.000 liter per 100 m ² erf- en dakoppervlak. - bij minder dan 50% oppervlak erfverharding/dak. - bij tenminste 50% oppervlak erfverharding/dak. - bij tenminste 75% oppervlak erfverharding/dak. - bij 100% oppervlak erfverharding/dak. Keuzemaatregel 9b en 9c kunnen gecombineerd worden.	0 1 2 3	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Administratieve controle infiltratiecapaciteit bij infiltratiekoffers.
9d	Kadaverplaats voorzien van een afvoer naar een opvangput/opvang zodat vloeistoffen niet in het grond- of oppervlaktewater terecht kunnen komen, is uitgevoerd: - met een kadaverkap; - staat op een vloeistofdichte vloer of is vloeistofdicht en voorzien van afvoer/opvang zodat vloeistoffen niet in het grond- of oppervlaktewater terecht kunnen komen;	1	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is.

<ul style="list-style-type: none">- ligt in het vuile gedeelte van het bedrijf aan de openbare weg;- ligt naast de transportroutes van het bedrijf;- er is een waterpunt aanwezig met bereik tot de kadaverplaats om de materialen die gebruikt zijn voor het vervoer van kadavers te reinigen;- de kadaverplaats ligt op minimaal 5 meter van aan- en afleverlocaties.			
--	--	--	--

criterium 10 Wassen en ontsmetten van kisten en fusten

Kisten en fusten voor akkerbouwproducten (met name poot aardappelen) kunnen resten van gewasbeschermingsmiddelen bevatten. Het schoonmaken van kisten vindt overwegend op het erf plaats. Dit brengt een emissierisico met zich mee omdat het reinigingswater kan afstromen naar de omgeving (bodem en oppervlaktewater). De randvoorwaarden en de keuzecriteria zijn met name gericht op het opvangen en hergebruiken van het reinigingswater. Als het water niet meer geschikt is voor hergebruik dient het te worden opgevangen.

Criterium 10 wassen en ontsmetten van kisten en fusten	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerp-certificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<p>Doel: Verminderen van emissie bij het wassen en ontsmetten van kisten en fusten op het erf.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het toepassen van een gesloten (mobiele) kistenreiniger waarbij het waswater wordt opgevangen voor recycling of zuivering. • De installatie reinigt de fusten of kisten volautomatisch (zonder handmatige tussenkomst). • Het waswater wordt gefilterd, opgevangen in een opvangbak en hergebruikt. • Het hergebruikte waswater wordt aan het einde van een cyclus rechtstreeks afgevoerd naar een opslagput met een inhoud van ten minste 3.000 liter, geschikt voor agrarisch gebruik en waterdicht. <ul style="list-style-type: none"> - Er is een bezinkput voor onopgeloste bestanddelen. - Er is een monsternamepunt in de afvoerleiding om het aandeel onopgeloste stoffen te kunnen controleren. • De afvoer van het hergebruikte waswater naar een zuiveringsvoorziening op basis van verdamping (of een andere door het College van Deskundigen agrofood te erkennen techniek) waarbij geen restlozing plaatsvindt. Een capaciteitsberekening dient te worden overlegd. 	<p>Toets administratief of de voorziening voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Visueel en administratief middels facturen, leveringsdocumenten en specificaties van de kistenreiniger. - Controleer visueel of de bezinkput en monsternamepunt aanwezig zijn. - Beoordeel of de capaciteitsberekening van de zuiveringsvoorziening zonder restlozing aansluit bij de verwachte hoeveelheid waswater.

Aanvullende keuzecriteria Reinigen van kisten en fusten

Bij het reinigen van kisten en fusten kunnen, bovenop de minimale randvoorwaarden (zie hierboven), nog de volgende extra voorzieningen worden toegepast om de erfemissie (verder) te verminderen.

Nr.	Aanvullende keuzecriteria	Aantal punten	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat
10a	Voor de opslag, het transport en/of ontsmetting zijn kuubkisten aanwezig die vervaardigd zijn van materialen die geen vocht opnemen. (Bijvoorbeeld kunststof)	2	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan.	Controleer of er kunststof kuubkisten aanwezig zijn.
10b	<p>Permanente overkapping van de opslagplaats van de kisten en of fusten met maximaal 2 wanden*. De overkapping is een vaste constructie boven de opslagplaats en dient weer- en windbestendig te zijn. Dat wil zeggen: waterdicht zijn en niet kunnen scheuren bij harde wind. Dun plastic voldoet derhalve niet, goed bevestigde golfplaten of dik zeil dat niet scheurt bij harde wind voldoen wel.</p> <p>* Als de opslagplaats binnen is uitgevoerd, dan worden wel punten toegekend voor de 'overkapping', maar deze 'vorm van overkapping' wordt niet meegerekend in het forfaitaire bedrag dat voor fiscaal voordeel in aanmerking kan komen.</p>	3	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan.	Controleer fysiek of er een vaste constructie met overkapping aanwezig is. Verifieer dat de overkapping voldoende stevig is en het hemelwater van de overkapping niet in de opslag kan lopen.

criterium 11 Ontsmetten van bloembollen

Bolontsmetting is belangrijk voor gezonde bollen. De randvoorwaarden en de keuzecriteria zijn gericht op het verminderen van deze residuen bij het ontsmetten zelf en het laden voor transport van behandelde producten.

Criterium 11 Ontsmetten van bloembollen	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<p>Doel: Verminderen van emissie bij het ontsmetten zelf en het laden voor transport van de behandelde producten.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het toepassen van een schuim- of douche-installatie voor het ontsmetten van de bloembollen. • De installatie staat onder een overkapping. • De installatie staat op een vloeistofdichte vloer of lekbak. <ul style="list-style-type: none"> - De lekbak is voorzien van opstaande randen (10 cm) waardoor de reinigingsvloeistof niet over de randen kan gaan, of - De vloeistofdichte vloer: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Afschot vloeistofdichte vloer naar het afvoerpunt in de richting van het afvoersysteem van tenminste 1%. ▪ Rond de ontsmettingsplaats is een vloeistofdichte goot met roostervloer voor opvang lekvloeistof aangelegd. De roostervloer is aaneengesloten op de vloeistofdichte vloer en tenminste 2 meter breed aan alle zijden waar de ontsmettingsplaats toegankelijk is. • De opgevangen restvloeistof dient te worden afgevoerd naar een zuiveringsvoorziening op basis van verdamping (of een andere door het College van Deskundigen agrofood te erkennen techniek) waarbij geen restlozing plaatsvindt. De leverancier dient een capaciteitsberekening aan te leveren. • Het gebruiken van een platte bollentransportwag en met afschot naar een opvanggoot in het midden of aan de buitenzijde van de wagen. 	<p>Toets administratief of de voorziening voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Visueel en administratief middels facturen, leveringsdocumenten en specificaties van de schuim- of douche-installatie. - Meet met behulp van een waterpas of het afschot tenminste 1 cm over 1 meter betreft en naar het afvoersysteem afloopt. - Meet bij de op het oog laagste punt de hoogte van de opstaande rand ten opzichte van de bodem van de lekbak. - Beoordeel of de capaciteitsberekening van de zuiveringsvoorziening zonder restlozing aansluit bij de verwachte activiteiten op het bedrijf. - Controleer of de afvoerpunten in de lekbak, vloeistofdichte vloer en/of vloeistofdichte goot worden afgevoerd naar een zuiveringsvoorziening zonder restlozing. - Controleer visueel of de bollentransportwag en een afvoergoot heeft.

Aanvullende keuzecriteria Ontsmetten bloembollen

Bij het ontsmetten van bloembollen kunnen, bovenop de minimale randvoorwaarden (zie hierboven), nog de volgende extra voorzieningen worden toegepast om de erfemissie (verder) te verminderen.

Nr.	Aanvullende keuzecriteria	Aantal punten	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat
11a	Gebruik van droogrijmatten op de rijroute van installatie naar opslag.	1	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan.	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is.
11b	Er wordt gebruik gemaakt van kisten die vervaardigd zijn van materialen die geen vocht opnemen (bijvoorbeeld kunststof).	1	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan.	Controleer of er kunststof kuubkisten aanwezig zijn.
11c	Closed Transfer Systeem voor directe aansluiting op de tank of het leidingensysteem van de ontsmettingsinstallatie en bestaat verder uit een connector welke op het systeem en de verpakking van een gewasbeschermingsmiddel bevestigd wordt, en een meetinstrument om de dosering af te kunnen meten.	1	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan.	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is.

criterium 12 Spoelen van geogste bloembollen

Bij het grondvrij maken van bloembollen zijn er milieurisico's omdat er residuen in het naspoelwater aanwezig zijn. De randvoorwaarden en de keuzecriteria zijn gericht op het opvangen en zuiveren van het spoelwater.

Criterium 12 spoelen van geogste bloembollen	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<p>Doel: Verminderen van emissie bij het spoelen van geogste bloembollen op het erf.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het spoelen van de geogste bloembollen vindt plaats op een aaneengesloten bodemvoorziening van beton of asfalt, zonder naden. • De aaneengesloten bodemvoorziening is voorzien van opstaande randen (10 cm) waardoor de reinigingsvloeistof niet over de randen kan gaan. • Afschot aaneengesloten bodemvoorziening naar het afvoerpunt in de richting van het afvoersysteem van tenminste 1%. • Het afvalwater wordt opgevangen in een opvangput met een inhoud van tenminste 1.000 liter. • Er is een bezinkput voor onopgeloste bestanddelen. • De spoelinstallatie is voorzien van een zuiveringsvoorziening. Eventuele reststoffen uit de zuiveringsvoorziening worden periodiek afgevoerd. De agrariër dient een overeenkomst voor periodiek ophalen te hebben afgesloten. 	<p>Toets administratief of de voorziening voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. - Meet met behulp van een waterpas of het afschot tenminste 1 cm over 1 meter betreft en naar het afvoersysteem afloopt. - Meet bij de op het oog laagste punt de hoogte van de opstaande rand ten opzichte van de vloer van de bodemvoorziening. - Controleer visueel of de bezinkput en zuiveringsvoorziening aanwezig zijn. - Controleer administratief op geldige overeenkomst voor periodiek ophalen van reststoffen uit de zuiveringsvoorziening.

criterium 13 Naoogstbehandeling fruit

Na de oogst kan fruit worden behandeld om bijvoorbeeld vruchtrot, schimmels en bewaarziekten tegen te gaan (zogenaamde naoogstbehandeling). De randvoorwaarden en de keuzecriteria zijn gericht op het verminderen van deze residuen bij het afvoeren van de vloeistoffen en het laden voor transport van behandelde producten.

Criterium 13 Naoogstbehandeling fruit	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
<p>Doel: Verminderen van emissie bij het behandelen zelf en het laden voor transport van de behandelde producten.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De installatie staat onder een overkapping. • De installatie staat op een vloeistofdichte vloer of lekbak. <ul style="list-style-type: none"> - De lekbak is voorzien van opstaande randen (10 cm) waardoor de reinigingsvloeistof niet over de randen kan gaan, of - De vloeistofdichte vloer: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Afschot vloeistofdichte vloer naar het afvoerpunt in de richting van het afvoersysteem van tenminste 1%. ▪ Rond de ontsmettingsplaats is een vloeistofdichte goot met roostervloer voor opvang lekvloeistof aangelegd. De roostervloer is aaneengesloten op de vloeistofdichte vloer en tenminste 2 meter breed aan alle zijden waar de ontsmettingsplaats toegankelijk is. • De opgevangen restvloeistof dient te worden afgevoerd naar een zuiveringsvoorziening op basis van verdamping (of een andere door het College van Deskundigen agrofood te erkennen techniek) waarbij geen restlozing plaatsvindt. De leverancier dient een capaciteitsberekening aan te leveren. 	<p>Toets administratief of de voorziening voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. - Meet met behulp van een waterpas of het afschot tenminste 1 cm over 1 meter betreft en naar het afvoersysteem afloopt. - Meet bij de op het oog laagste punt de hoogte van de opstaande rand ten opzichte van de bodem van de lekbak. - Beoordeel of de capaciteitsberekening van de zuiveringsvoorziening zonder restlozing aansluit bij de verwachte activiteiten op het bedrijf.

Aanvullende keuzecriteria Naoogstbehandeling fruit

Bij de naoogstbehandeling van fruit kunnen, bovenop de minimale randvoorwaarden (zie hierboven), nog de volgende extra voorzieningen worden toegepast om de erfemissie (verder) te verminderen.

Nr.	Aanvullende keuzecriteria	Aantal punten	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat
13a	Gebruik van droogrijmatten op de rijroute van installatie naar opslag.	1	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan.	Controleer visueel of realisatie conform erfontwerpcertificaat is.
13b	Er wordt gebruik gemaakt van kisten die vervaardigd zijn van materialen die geen vocht opnemen (bijvoorbeeld kunststof).	1	Toets administratief of aan randvoorwaarden criterium is voldaan.	Controleer of er kunststof kuubkisten aanwezig zijn.

criterium 14 Sorteren van geoogst fruit

In de fruitteelt worden geoogste producten met zogenaamde waterdumpers gesorteerd. Het water dat uit de sorteermachines vrijkomt wordt nog vaak geloosd of op de percelen verspreid. Dit afvalwater kan verontreinigd zijn met hoge concentraties aan gewasbeschermingsmiddelen die zijn gebruikt in de teelt. Om deze lozingen te voorkomen zou er gebruik gemaakt moeten worden van een gesloten systeem, waarvoor een zuiveringsinstallatie nodig is die het water voldoende zuivert zodat het oneindig hergebruikt kan worden in het sorteerproces.

Criterium 14 Sorteren van geoogst fruit	Beoordelingsrichtlijn voor erfontwerpcertificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
Geen verplichte maatregelen. Er is alleen een keuzemaatregel opgenomen, welke bij de volgende herziening als minimale randvoorwaarde opgenomen gaat worden.		

Aanvullende keuzecriteria Sorteren van geogst fruit

Bij fruitsorteer machines zijn de mogelijkheden van een volledig gesloten systeem met oneindig hergebruik van het water in het sorteerproces beperkt. Er is daarom alleen een keuzemaatregel opgenomen, welke bij de volgende herziening als minimale randvoorwaarden (zie hierboven) opgenomen gaat worden.

Nr.	Aanvullende keuzecriteria	Punten	Beoordelings-richtlijn voor erfontwerp-certificaat	Beoordelingsrichtlijn voor erfcertificaat (aanvullend op richtlijn voor erfontwerpcertificaat)
14a	<p>Doel: Verminderen van emissie door het opvangen en zuiveren van het water uit de waterdumper.</p> <p>Randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De sorteerinstallatie voor geogst fruit staat in een bedrijfsgebouw. • Bij de sorteerinstallatie wordt gebruik gemaakt van een gesloten systeem, waarbij het water via een zuiveringsinstallatie wordt hergebruikt. Er vindt geen restlozing plaats. De leverancier dient een capaciteitsberekening aan te leveren. • Zuiveringstechniek bestaat uit: <ul style="list-style-type: none"> - Voorzuivering voor de verwijdering van de grove delen (bijv. lamellenfilter), en - Verdere zuivering die de gewasbeschermingsmiddelen uit het water haalt (bijv. actief koolfilter). 	3	Toets administratief of de voorziening voldoet aan de randvoorwaarden in het criterium.	<ul style="list-style-type: none"> - Controleer of realisatie conform erfontwerpcertificaat is. Visueel en administratief middels facturen, leveringsdocumenten en specificaties van de waterdumper. - Beoordeel of de capaciteitsberekening van de zuiveringsvoorziening zonder restlozing aansluit bij de verwachte activiteiten op het bedrijf.

Bijlage 1 Toelichting stabiele ondergrond

Essentieel voor het aanleggen van een duurzame erfverharding en het functioneren van keerwanden/vloerplaten is een voldoende draagkrachtige/stabiele ondergrond. De ondergrond moet zodanig zijn opgebouwd dat er sprake is van een gelijkmatig zettingsgedrag. Het grondwaterpeil dient hierbij goed in acht te worden genomen. Bij een zachte ondergrond (bijvoorbeeld veen en klei) met onvoldoende draagkracht kunnen aanvullende maatregelen ter stabilisering van de ondergrond nodig zijn. Wij raden u daarom aan de ondergrond vroegtijdig vooraf door een deskundig geotechnisch bureau te laten beoordelen en minimaal bij zachte ondergronden middels een sonderingsrapport te laten onderzoeken (zie later in deze tekst).

Grondwerk

Bij standaard keerwanden/vloerplaten met een standaardbelasting conform constructietekening/productspecificatie moet de beddingsconstante tenminste $0,003 \text{ N/mm}^3 = 30.000 \text{ kN/m}^3$ zijn. Indien er sprake is van afwijkende toepassingen van en/of afwijkende bovenbelastingen op de keerwanden/vloerplaten, dienen de voor de beddingsconstante in de constructieberekening genoemde uitgangspunten als minimumvereisten voor de ondergrondverbetering te worden genomen. Voldoet de ondergrond niet aan deze eisen, dan moet er grondverbetering worden toegepast.

De aanleg van de onderbaan en de stellaag dient deskundig te worden uitgevoerd. Hierbij raden wij u aan deze werkzaamheden uit te laten voeren door een erkend grondverzetbedrijf. Hiervoor kan het onderstaande 'stappenplan voorbereiding' voor levering als versimpelde handreiking dienen. Bij aanleg van de onderbaan en de stellaag dient rekening te worden gehouden met weersomstandigheden die de draagkracht van de ondergrond (kunnen) beïnvloeden. Alle genoemde materialen t.b.v. grondverbetering, de aanleg van een onderbaan en een stellaag moeten voldoen aan de hiervoor geldende normen.

Stappenplan voorbereiding

Het stappenplan hieronder is een richtlijn voor het stabiliseren van de ondergrond. Niet alle stappen zijn voor alle voorzieningen van toepassing. Voor het aanleggen van erfverharding en wasplaatsen worden stap 1 en 2 meestal overgeslagen.

Stap 1: Uitgraven

Voor het aanbrengen van een goede fundatie dient de grond (onder de toekomstige voer- of mestopslag) uitgegraven te worden. De diepte is afhankelijk van de kwaliteit en de soort ondergrond. U kunt dit het beste met uw grondwerker vooraf afstemmen. Hierbij dient al rekening te worden gehouden met het toekomstige afschot.

Stap 2: Puin aanbrengen

Wanneer de grondlaag is verwijderd, kan er, indien er grondverbetering middels puin wordt toegepast, het puin aangebracht, aangereden en afgetrild worden. Deze dient laagsgewijs opgebouwd te worden (max. 20cm dikte per laag).

Stap 3: Zandlaag aanbrengen

Op het puin dient nu een dunne laag stelzand te worden aangebracht (minimaal 5cm). Deze zandlaag dient middels een lasergestuurde

kilverbak afgereden te worden. Indien er direct op de ondergrond kan worden gewerkt, kan er eerst nog een extra laag brekerzand worden aangebracht.

Genormeerde sondeermethode

Norm voor de uitvoering van sonderingen voor zowel de uitvoeringsprocedure als de sondeerapparatuur: NEN5140: Geotechniek, bepaling van de conusweerstand en de plaatselijke wrijvingsweerstand van grond. Elektrische sondeermethode (1996, eerste druk).

De metagegevens van een sondering, zoals datum van uitvoering, locatie, aantal metingen en gegevenstypen, bieden een eerste indruk van de sonderingskwaliteit. Ook de locatie moet genoteerd staan op de rapportage.